

LIPITOR®

Rx

CẢNH BÁO ĐẶC BIỆT:

Thuốc này chỉ dùng theo đơn của bác sĩ.
Đọc kỹ hướng dẫn sử dụng trước khi dùng.
Nếu cần thêm thông tin xin hỏi ý kiến bác sĩ.
Thông báo cho bác sĩ những tác dụng không mong muốn gấp phải khi sử dụng thuốc.
Không dùng quá liều chỉ định.
Không sử dụng thuốc đã quá hạn dùng.
Để xa tầm tay trẻ em.

1. TÊN THUỐC:
LIPITOR®**2. THÀNH PHẦN ĐỊNH TÍNH VÀ ĐỊNH LƯỢNG****Hoạt chất:** atorvastatin

Các viên nén dùng đường uống chứa atorvastatin-Hemi calcium 1,5 H₂O tương đương với 10 mg, 20 mg, 40 mg atorvastatin.

3. DẠNG BÀO CHẾ

Viên nén bao phim: 10 mg, 20 mg, 40 mg.

4. ĐẶC TÍNH LÂM SÀNG**4.1. Chỉ định điều trị**

Atorvastatin được chỉ định hỗ trợ cho chế độ ăn kiêng trong điều trị cho các bệnh nhân bị tăng cholesterol toàn phần (C-toàn phần), cholesterol lipoprotein tỷ trọng thấp (LDL-C), apolipoprotein B (apo B) và triglycerid (TG) và giúp tăng cholesterol lipoprotein tỷ trọng cao (HDL-C) ở các bệnh nhân tăng cholesterol máu nguyên phát (tăng cholesterol máu có tính già dinh dí hợp tử và không có tính già dinh), tăng lipid máu phối hợp (hỗn hợp) (nhóm IIa và IIb theo phân loại của Fredrickson), tăng triglycerid máu (nhóm IV, theo phân loại của Fredrickson) và ở các bệnh nhân có rối loạn betalipoprotein máu (nhóm III theo phân loại Fredrickson) mà không có đáp ứng đầy đủ với chế độ ăn. Atorvastatin cũng được chỉ định để làm giảm C-toàn phần và LDL-C ở các bệnh nhân có tăng cholesterol máu có tính già dinh đồng hợp tử.

Dị ứng biến chứng tim mạch

Đối với những bệnh nhân không có biểu hiện bệnh tim mạch (CVD) rõ ràng trên lâm sàng, và những bệnh nhân có hoặc không có rối loạn lipid máu, nhưng có các yếu tố nguy cơ của bệnh tim mạch vành (CHD) như hút thuốc, cao huyết áp, đái tháo đường, HDL-C thấp, hoặc những bệnh nhân tiền sử già dinh mạch vành giai đoạn sớm, atorvastatin được chỉ định để:

- Giảm nguy cơ tử vong do bệnh mạch vành và nhồi máu cơ tim (MI).
- Giảm nguy cơ đột quỵ.
- Giảm nguy cơ cho quá trình tái thông mạch và cơn đau thắt ngực.
- Đối với những bệnh nhân có biểu hiện bệnh mạch vành rõ ràng trên lâm sàng, atorvastatin được chỉ định để:
- Giảm nguy cơ nhồi máu cơ tim.
- Giảm nguy cơ đột quỵ.
- Giảm nguy cơ cho quá trình tái thông mạch.
- Giảm nguy cơ phái sinh vien do suy tim sung huyết (CHF).
- Giảm nguy cơ đau thắt ngực.

Ở trẻ em (10-17 tuổi)

Atorvastatin được chỉ định hỗ trợ cho chế độ ăn kiêng nhằm làm giảm cholesterol toàn phần, LDL-C, và apo B ở trẻ em trai và trẻ em gái đã có kính nguyệt từ 10-17 tuổi có tình trạng tăng cholesterol máu có tính già dinh dí hợp tử và sau khi điều trị bằng chế độ ăn kiêng thích hợp bệnh nhân vẫn còn những đặc điểm dưới đây:

- Mức LDL-C vẫn ≥ 190 mg/dL hoặc
- Mức LDL-C vẫn ≥ 160 mg/dL và
- Có tiền sử già dinh có bệnh tim mạch sớm hoặc
- Có ít nhất 2 yếu tố nguy cơ tim mạch khác

4.2. Liều dùng và cách dùng**Tổng quát**

Trước khi tiến hành điều trị với atorvastatin, cần cẩn thận kiểm soát tình trạng tăng cholesterol máu bằng chế độ ăn hợp lý, tập thể dục và giảm cân ở các bệnh nhân béo phì, và điều trị các bệnh lý cơ bản. Các bệnh nhân nên duy trì chế độ ăn tiêu chuẩn giảm cholesterol trong quá trình điều trị bằng atorvastatin. Liều dùng nằm trong khoảng từ 10 mg đến 80 mg mỗi lần mỗi ngày. Có thể sử dụng các liều atorvastatin vào bất kỳ thời gian nào trong ngày, có kèm theo hay không kèm theo thức ăn. Liều dùng khởi đầu và duy trì nên được cụ thể hóa cho từng bệnh nhân tùy theo mức LDL-C ban đầu, mục tiêu điều trị, và đáp ứng của bệnh nhân. Sau khi khởi đầu điều trị và/hoặc trong quá trình chuẩn hóa của atorvastatin, cần phân tích nồng độ lipid trong vòng từ 2 đến 4 tuần và theo dõi điều chỉnh liều cho phù hợp.

Tăng cholesterol máu nguyên phát và tăng lipid máu phối hợp (hỗn hợp)

Phân lớn các bệnh nhân đều được kiểm soát với liều 10 mg atorvastatin 1 lần mỗi ngày. Đáp ứng điều trị xuất hiện rõ ràng trong vòng 2 tuần, và đáp ứng tối đa thường đạt được trong vòng 4 tuần. Đáp ứng này được duy trì trong quá trình sử dụng lâu dài.

Tăng cholesterol máu có tính già dinh đồng hợp tử

Hiện chưa có nhiều dữ liệu trên đối tượng bệnh nhân này (xem phần 5.1 Các đặc tính được lực học). Liều dùng của atorvastatin trên bệnh nhân tăng cholesterol máu có tính già dinh đồng hợp tử là 10 mg đến 80 mg/ngày. Trên những bệnh nhân này, nên dùng atorvastatin phối hợp với các liệu pháp hạ lipid máu khác (ví dụ như truyền LDL) hoặc sử dụng khi không còn các liệu pháp khác.

Rối loạn lipid máu nghiêm trọng ở bệnh nhân nhi

Kinh nghiệm sử dụng trong nhóm đối tượng bệnh nhân nhi mới chỉ giới hạn trên số lượng nhỏ bệnh nhân (từ 10-17 tuổi) có rối loạn lipid máu nghiêm trọng, như tăng cholesterol máu có tính già dinh. Liều khởi đầu khuyến cáo ở nhóm đối tượng này là 10 mg atorvastatin một lần mỗi ngày. Liều dùng có thể tăng lên từ 20 mg atorvastatin mỗi ngày tùy theo khả năng đáp ứng và dung nạp. Liều dùng nên được cụ thể hóa cho từng bệnh nhân theo mục tiêu điều trị khuyến cáo (xem phần 4.1 Chỉ định điều trị và phần 5.1 Các đặc tính được lực học). Điều chỉnh liều nên được thực hiện cách nhau 4 tuần hoặc trên 4 tuần.

Sử dụng trên bệnh nhân suy gan

Nên thận trọng khi sử dụng Lipitor ở các bệnh nhân suy gan (xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng và phần 5.2 Các đặc tính được lực học: Các nhóm đối tượng đặc biệt).

Chống chỉ định sử dụng Lipitor trên những bệnh nhân có bệnh gan tiền triền (xem phần 4.3 Chống chỉ định).

Sử dụng trên bệnh nhân suy thận

Bệnh thận không làm ảnh hưởng đến nồng độ atorvastatin trong huyết tương hay mức độ giảm LDL-C của atorvastatin. Do đó không cần phải điều chỉnh liều ở các bệnh nhân này (xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng).

Sử dụng trên người cao tuổi

Đặc tính về an toàn và hiệu quả của thuốc ở những bệnh nhân trên 70 tuổi sử dụng mức liều khuyên cáo là tương tự so với nhóm đối tượng tổng quát (Xem phần 5.2 Các đặc tính được lực học: Các nhóm đối tượng đặc biệt).

Dùng phối hợp với các thuốc khác

Trong những trường hợp cần chỉ định phối hợp atorvastatin với cyclosporin, liều dùng của atorvastatin không nên vượt quá 10 mg.

Tránh sử dụng atorvastatin đồng thời với telaprevir, hoặc kết hợp với tipranavir/ritonavir.

Đã quan sát thấy các tương tác được động học giữa atorvastatin với các chất ức chế protease virus gây suy giảm miễn dịch ở người (HIV) (lopinavir phối hợp với ritonavir, saquinavir phối hợp với ritonavir, darunavir phối hợp với ritonavir, fosamprenavir, fosamprenavir phối hợp với ritonavir, nelfinavir), chất ức chế protease viêm gan C (boceprevir), clarithromycin và itraconazol dẫn đến làm tăng nồng độ atorvastatin trong tuần hoàn. Cần thận trọng khi chỉ định các thuốc này đồng thời với atorvastatin và khuyến cáo nên có đánh giá lâm sàng phù hợp để đảm bảo áp dụng liều atorvastatin thấp nhất cần thiết (xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng: Ánh hưởng trên cơ xương và phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác).

Khuyến cáo nên bắt đầu điều trị với liều thấp nhất có tác dụng, sau đó, nếu cần thiết, có thể điều chỉnh liều theo nhu cầu và đáp ứng của từng bệnh nhân bằng cách tăng liều từng đợt cách nhau không dưới 04 tuần và phải theo dõi các tác dụng không mong muốn của thuốc, đặc biệt là các tác dụng không mong muốn đối với hệ cơ.

Thuốc có chứa hoạt chất atorvastatin khi dùng phối hợp với amiodaron, không nên dùng quá 20 mg/ngày. Không sử dụng quá 20 mg atorvastatin/ngày khi phối hợp với darunavir, ritonavir, fosamprenavir + ritonavir, saquinavir + ritonavir. Không sử dụng quá 40 mg atorvastatin/ngày khi phối hợp với nelfinavir.

4.3. Chống chỉ định

Chống chỉ định atorvastatin ở các bệnh nhân có:

Quá mẫn cảm với bất cứ thành phần nào của thuốc,

Bệnh gan tiền triền hay tăng dai dẳng không giải thích được transaminase huyết thanh vượt quá 3 lần giới hạn trên của mức bình thường (ULN)

hoặc ở những bệnh nhân:

Có thai, đang cho con bú, hay có khả năng có thai mà không sử dụng các biện pháp tránh thai đầy đủ. Chỉ sử dụng atorvastatin cho phụ nữ ở độ tuổi sinh sản khi các bệnh nhân đó chắc chắn không mang thai và sau khi đã được thông báo về các rủi ro có thể có đối với phôi thai.

4.4. Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng**Ánh hưởng trên gan**

Cũng như các thuốc hạ lipid khác cùng nhóm, sau khi điều trị bằng atorvastatin đã có báo cáo về trường hợp tăng transaminase huyết thanh ở mức độ vừa phải (vượt quá 3 lần giới hạn trên của mức bình thường [ULN]). Chức năng gan đã được theo dõi trong các nghiên cứu lâm sàng sử dụng atorvastatin với các liều 10 mg, 20 mg, 40 mg và 80 mg trước khi cũng như sau khi đưa ra thị trường.

Tăng dai dẳng transaminase huyết thanh (vượt quá 3 lần giới hạn trên của mức bình thường [ULN] ở 2 hay 3 lần đó) xuất hiện ở 0,7% các bệnh nhân sử dụng atorvastatin trong các nghiên cứu lâm sàng này. Tỷ lệ xuất hiện các xét nghiệm bất thường này lần lượt là 0,2%; 0,2%; 0,6% và 2,3% tương ứng với các liều 10 mg, 20 mg, 40 mg và 80 mg. Nhìn chung các trường hợp tăng men gan này không liên quan tới vàng da hay các dấu hiệu hoặc triệu chứng lâm sàng khác. Khi giám liều atorvastatin hay ngất quàng hay ngừng điều trị bằng atorvastatin thì transaminase trở lại như mức ban đầu trước khi điều trị. Phần lớn các bệnh nhân tiếp tục được điều trị bằng atorvastatin với liều giảm xuống mà không có dấu chứng nào.

Cần làm xét nghiệm enzym gan trước khi bắt đầu điều trị bằng statin cũng như khi tình trạng lâm sàng yêu cầu. Các bệnh nhân có transaminase tăng cần được theo dõi cho đến khi sự bất thường này được giải quyết. Nếu ALT hay AST tăng cao hơn 3 lần giới hạn trên của mức bình thường một cách dai dẳng, cần giám liều hay ngừng sử dụng atorvastatin. Atorvastatin có thể gây tăng transaminase (xem phần 4.8 Tác dụng không mong muốn).

Nên thận trọng khi sử dụng atorvastatin ở các bệnh nhân uống nhiều rượu và/hoặc có tiền sử bệnh gan. Chống chỉ định sử dụng atorvastatin cho các bệnh nhân có bệnh gan tiền triền hay tăng transaminase dai dẳng không giải thích được (xem phần 4.3 Chống chỉ định).

Ánh hưởng trên cơ xương

Đã có báo cáo đau cơ ở các bệnh nhân sử dụng atorvastatin (xem phần 4.8 Tác dụng không mong muốn). Nên xét nghiệm creatin phosphokinase (CPK) trước khi điều trị trong những trường hợp: suy giảm chức năng thận, nhược giáp, tiền sử béo phì hoặc tiền sử gia đình mắc bệnh cơ di truyền, tiền sử bị bệnh cơ do sử dụng statin hoặc fibrat trước đó, tiền sử bị bệnh gan và/hoặc uống nhiều rượu, bệnh nhân cao tuổi (>70 tuổi) có những yếu tố nguy cơ bị tiêu cơ vận. Nếu kết quả CPK > 5 lần giới hạn trên mức bình thường, không nên bắt đầu điều trị bằng statin. Bệnh cơ, được xác định là đau cơ hay yếu cơ có kèm theo tăng creatin phosphokinase (CPK) > 10 lần giới hạn trên của mức bình thường (ULN), cần được xem xét ở bất kỳ bệnh nhân nào có đau cơ lan tỏa, nhạy cảm đau, nhạy cơ không giải thích được, đặc biệt là có kèm theo mệt mỏi hay sốt. Nên ngừng điều trị với atorvastatin nếu xuất hiện CPK tăng đáng kể hoặc nếu có chấn thương hoặc các bệnh cơ khác. Nguy cơ xuất hiện bệnh cơ trong quá trình điều trị với các thuốc thuộc nhóm này sẽ tăng lên khi dùng đồng thời với cyclosporin, dẫn chất acid fibric, erythromycin, niacin, các thuốc kháng nám nhóm azol, colchicin, telaprevir, boceprevir hoặc phối hợp giữa tipranavir/ritonavir. Nhiều thuốc trong số các thuốc trên có thể chuyển hóa tại cytochrome P450 3A4 (CYP 3A4) và/hoặc quá trình vận chuyển thuốc. CYP 3A4 là isozyme đầu tiên của gan được biết có tham gia chuyển hóa sinh học atorvastatin. Các bác sĩ khi xem xét việc điều trị phối hợp giữa atorvastatin và các dẫn chất acid fibric, gemfibrozil, erythromycin, các thuốc ức chế miến dịch, các thuốc kháng nám nhóm azol, hay sử dụng thuốc hạ lipid máu niacin liều cao (>1g/ngày), colchicin cần cân nhắc trọng các lợi ích và rủi ro có thể có và cần theo dõi chặt chẽ các bệnh nhân về các dấu hiệu và triệu chứng của đau cơ, nhạy cảm đau hay yếu cơ, đặc biệt là trong những tháng đầu của đợt điều trị và trong bất kỳ giai đoạn điều chỉnh liều tăng lên nào của cả hai thuốc. Do vậy, cần phải cân nhắc liều khởi đầu và liều duy trì thấp hơn khi chỉ định đồng thời với các thuốc để cập trên. Ngừng tạm thời atorvastatin có thể thích hợp trong khi dùng acid fusidic (xem phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác). Trong các tình huống này, có thể cần giảm liều hoặc dừng điều trị bằng atorvastatin, nhưng không có đảm bảo chắc chắn rằng việc theo dõi như vậy sẽ giúp ngăn ngừa được bệnh cơ trầm trọng. Atorvastatin có thể gây tăng creatin phosphokinase (xem phần 4.8 Tác dụng không mong muốn).

Cũng như các thuốc khác trong nhóm này, đã có báo cáo (rất hiếm) các trường hợp tiêu cơ vận kẽm theo sự kiện cấp thứ phát sau myoglobin máu. Tiền sử suy thận có thể là một yếu tố nguy cơ gây tăng tiêu huy cơ vận. Cần kiểm soát chặt chẽ ảnh hưởng đối với cơ xương trên những bệnh nhân này. Cần ngừng tạm thời hoặc ngừng hẳn việc điều trị bằng atorvastatin ở bất kỳ bệnh nhân nào có các tình trạng cấp tính, nghiêm trọng gợi ý rằng có bệnh cơ hoặc có yếu tố rủi ro dễ dẫn đến suy thận thứ phát sau tiêu huy cơ vận (ví dụ: nhiễm khuẩn cấp tính nặng; giảm huyết áp; phẫu thuật lớn; chấn thương; các rủi ro liên quan đến hóa chất, nội tiết và điện giải nặng; và các cơn động kinh không được kiểm soát).

Đột quỵ xuất huyết

Phân tích post-hoc của một nghiên cứu lâm sàng trên 4731 bệnh nhân không có bệnh mạch vành, đã bị đột quỵ hay có con thiếu máu cục bộ thoáng qua (TIA) trong 6 tháng trước đó và bắt đầu dùng atorvastatin 80 mg cho thấy tỷ lệ đột quỵ xuất huyết ở nhóm dùng atorvastatin 80 mg cao hơn so với nhóm dùng giả được (55 bệnh nhân dùng atorvastatin so với 33 bệnh nhân dùng giả). Bệnh nhân bị đột quỵ xuất huyết trong danh sách dùng như có nguy cơ tăng đột quỵ xuất huyết tái phát (7 bệnh nhân dùng atorvastatin so với 2 bệnh nhân dùng giả). Tuy nhiên, những bệnh nhân điều trị bằng atorvastatin 80 mg, bắt kỉ loại đột quỵ nào (265 so với 311) và bệnh mạch vành (123 so với 204) đều ít gặp hơn (xem phần 5.1 Các đặc tính được lực học: Đột quỵ tái phát).

Chức năng nội tiết

Đã có báo cáo về tăng mức độ hemoglobin A1c (HbA1c) và đường huyết khi đối với các thuốc ức chế men khử 3-hydroxy-3-methylglutaryl-coenzyme A (HMG-CoA), kẽm cá atorvastatin. Tuy nhiên, nguy cơ tăng đường huyết được hạ thấp do giảm nguy cơ mạch máu với nhóm statin.

Cần cân nhắc khi dùng thuốc thuộc nhóm statin trên bệnh nhân có những yếu tố nguy cơ gây tăng đường huyết như: tuổi cao, viêm khớp, đặc biệt với các bệnh nhân có yếu tố nguy cơ như bệnh nhân trên 65 tuổi, bệnh nhân tăng huyết áp không được kiểm soát, bệnh nhân bị bệnh thận. Cần theo dõi chặt chẽ các tác dụng không mong muốn trong quá trình dùng thuốc.

Trước khi điều trị, xét nghiệm creatin kinase (CK) nên được tiến hành trong trường hợp có khả năng xảy ra tương tác thuốc và trên một số đối tượng bệnh nhân đặc biệt. Trong những trường hợp này, nên cân nhắc lợi ích/nguy cơ và theo dõi bệnh nhân trên lâm sàng khi sử dụng statin. Trong quá trình điều trị bằng statin, bệnh nhân cần thông báo cho bác sĩ khi có các biểu hiện về cơ như đau cơ, cứng cơ, yếu cơ... Khi có các biểu hiện này, bệnh nhân cần làm xét nghiệm CK để có các biện pháp can thiệp phù hợp.

4.5. Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác

Nguy cơ xuất hiện bệnh cơ trong khi điều trị với các thuốc trong nhóm này (statin) sẽ tăng lên khi dùng đồng thời với cyclosporin, gemfibrozil, dẫn chất acid fibric, thuốc hạ lipid máu niacin hay các thuốc ức chế CYP 3A4 (ví dụ erythromycin và các thuốc chống nám nhóm azol) (xem phần bên dưới và phần 4.2 Liều dùng và cách dùng: Dùng phối hợp với các thuốc khác và phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng: Ánh hưởng trên cơ xương).

Các thuốc ức chế CYP 3A4: Atorvastatin được chuyển hóa bởi CYP 3A4. Chỉ định đồng thời atorvastatin với các thuốc ức chế CYP 3A4 có thể dẫn đến tăng nồng độ atorvastatin trong huyết tương. Mức độ tương tác và khả năng ảnh hưởng phụ thuộc vào sự thay đổi ánh hưởng lên CYP 3A4.

Các thuốc ức chế protein: Atorvastatin và các chất chuyển hóa của atorvastatin là cơ chất của chất vận chuyển polypeptid 1B1 vận chuyển anion hứa cơ (OATP1B1). Các thuốc ức chế OATP1B1 (ví dụ cyclosporin) có thể làm tăng sinh khả dụng của atorvastatin. Chỉ định đồng thời atorvastatin 10 mg và cyclosporin 5,2 mg/kg/ngày sẽ làm tăng nồng độ của atorvastatin gấp 7,7 lần (xem phần 4.2 Liều dùng và cách dùng: Dùng phối hợp với các thuốc khác).

Erythromycin/Clarithromycin: Dùng đồng thời atorvastatin với erythromycin (500 mg, 4 lần mỗi ngày) hoặc clarithromycin (500 mg, 2 lần mỗi ngày), các chất đã được biết là ức chế CYP 3A4, có liên quan tới việc nồng độ của atorvastatin tăng cao trong huyết tương (xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng: Ánh hưởng trên cơ xương).

Chất ức chế protease: Nồng độ atorvastatin trong huyết tương tăng khi sử dụng đồng thời atorvastatin với các chất ức chế protease, những chất được ghi nhận có tác dụng ức chế CYP 3A4 (xem phần 5.2 Các đặc tính được lực học).

Diltiazem hydrochloride: Nồng độ atorvastatin trong huyết tương tăng khi chỉ định đồng thời atorvastatin (40 mg) và diltiazem (240 mg).

Cimetidine: 1 nghiên cứu về tương tác của atorvastatin với cimetidine đã được tiến hành và không quan sát thấy có sự tương tác có ý nghĩa lâm sàng nào.

Itraconazol: Diện tích dưới đường cong của atorvastatin tăng khi chỉ định đồng thời atorvastatin (20 - 40 mg) với itraconazol (200 mg).

Nước bưởi: Trong nước bưởi có một hoặc nhiều thành phần ức chế CYP 3A4 và do vậy có thể làm tăng nồng độ atorvastatin trong huyết tương, đặc biệt khi uống một lượng lớn

4.8. Tác dụng không mong muốn

Atorvastatin nhìn chung được dung nạp tốt, các tác dụng không mong muốn thường nhẹ và thoáng qua. Trong dữ liệu nghiên cứu lâm sàng có kiểm chứng giả được trên 16066 bệnh nhân (8755 người dùng Lipitor so với 7311 người dùng giả được) điều trị trong khoảng thời gian trung bình 53 tuần, 5,2% bệnh nhân dùng atorvastatin đã ngừng thuốc do các tác dụng không mong muốn so với 4,0% bệnh nhân dùng giả được.

Tác dụng không mong muốn hay gặp nhất ($\geq 1\%$) có liên quan đến điều trị với atorvastatin ở các bệnh nhân tham gia các nghiên cứu lâm sàng có kiểm chứng giả được bao gồm:

Nhiễm trùng và nhiễm ký sinh trùng: viêm mũi-họng

Rối loạn dinh dưỡng và chuyển hóa: tăng đường huyết

Rối loạn hệ hô hấp, ngực và trung thất: dau họng-thanh quản, chảy máu cam

Rối loạn hệ tiêu hóa: tiêu chảy, khó tiêu, buồn nôn, đầy hơi

Rối loạn hệ cơ xương và mô liên kết: đau khớp, đau chi, đau xương và cơ, co cứng cơ, đau cơ, sưng khớp

Xét nghiệm: chức năng gan bất thường, tăng creatin phosphokinase huyết

Các tác dụng không mong muốn thêm dưới đây được báo cáo trong nghiên cứu lâm sàng có đổi chứng giả được của atorvastatin bao gồm:

Rối loạn tâm thần: ác mộng

Rối loạn mắt: nhìn mờ

Rối loạn tai và tai trong: ứ tai

Rối loạn hệ tiêu hóa: khó chịu vùng bụng, ợ hơi

Rối loạn hệ gan mật: viêm gan, tắc mật

Rối loạn da và mô dưới da: mày đay

Rối loạn hệ cơ xương và mô liên kết: mỏi cơ, đau cổ

Rối loạn toàn thân và tại chỗ: khó ợt, sốt

Xét nghiệm: bạch cầu trong nước tiểu dương tính

Không phải tất cả các tác dụng không mong muốn được liệt kê ở trên đều có mối quan hệ nhân quả với điều trị bằng atorvastatin.

Ở trẻ em

Những bệnh nhân được điều trị bằng atorvastatin nhìn chung có các tác dụng không mong muốn tương tự nhóm điều trị bằng giả được, khi không xét đến nguyên nhân thi tác dụng không mong muốn thường gặp nhất được ghi nhận ở cả 2 nhóm là nhiễm trùng.

Sau khi thuốc được đưa ra thị trường, các tác dụng không mong muốn bổ sung sau đây đã được báo cáo:

Rối loạn máu và hệ bạch huyết: giảm tiểu cầu;

Rối loạn hệ miễn dịch: phản ứng dị ứng (gồm cả choáng phản vệ);

Tồn thương, nhiễm độc và biến chứng: đứt gân;

Rối loạn chuyển hóa và dinh dưỡng: tăng cân;

Rối loạn hệ thần kinh: giảm cảm giác, suy giảm nhận thức (chứng quên, lú lẫn) chóng mặt, loạn vị giác;

Rối loạn hệ tiêu hóa: viêm tụy;

Rối loạn da và mô dưới da: hội chứng Stevens-Johnson, hoại tử biểu bì da do nhiễm độc, phù mạch, ban đỏ da dạng, ban có bọng nước;

Rối loạn hệ cơ xương và mô liên kết: ly giải cơ vận, bệnh cơ hoại tử do miễn dịch, viêm cơ, đau lung;

Rối loạn toàn thân và tại chỗ: đau ngực, phù ngoại biên, mệt mỏi.

4.9. Quá liều

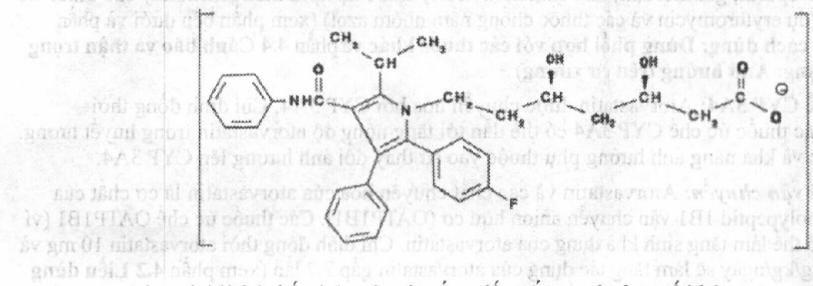
Không có điều trị đặc hiệu cho trường hợp quá liều atorvastatin. Nếu xuất hiện quá liều, các bệnh nhân cần được điều trị triệu chứng và tiến hành các biện pháp hỗ trợ nếu cần. Do atorvastatin gắn kết mạnh với protein huyết tương, nên thẩm phán lọc máu khó có khả năng làm tăng đáng kể độ thanh thải của atorvastatin.

5. CÁC ĐẶC TÍNH DƯỢC LÝ HỌC

5.1 Đặc tính dược lực học

Atorvastatin calci là thuốc hạ lipid máu tổng hợp, nó là 1 chất trung gian khử HMG-CoA. Men này xúc tác cho sự biến đổi của HMG-CoA thành mevalonat, một bước sớm và quyết định về mức độ trong quá trình tổng hợp cholesterol.

Công thức thực nghiệm của atorvastatin calci là $(C_{33}H_{34}FN_2O_3)_2Ca \cdot 3H_2O$ và trọng lượng phân tử là 1209,42. Công thức cấu tạo:

Atorvastatin calci là một chất tinh màu từ trắng đến trắng ngà, thực tế không tan trong các dung dịch nước có độ pH ≤ 4. Tan rất ít trong nước cát, dung dịch đậm phosphate có độ pH 7,4 và acetonitrile; tan nhẹ trong cồn ethanol và tan dễ dàng trong cồn methanol.

Cơ chế tác dụng

Atorvastatin là một chất trung gian cạnh tranh và chọn lọc men khử HMG-CoA, một men quyết định về mức độ trong quá trình tổng hợp cholesterol chuyển đổi HMG-CoA thành mevalonat, một tiên chất của các sterol, bao gồm cả cholesterol. Ở các bệnh nhân có tăng cholesterol máu có tính già đình, tổng hợp từ và dị hợp tử, các thể tăng cholesterol máu không có tính già đình, và rối loạn lipid máu hỗn hợp, atorvastatin làm giảm C-tot phản phần, LDL-C, và apo B. Atorvastatin cũng làm giảm cholesterol lipoprotein tỷ trọng rất thấp (VLDL-C) và triglycerid và làm tăng nhẹ HDL-C.

Atorvastatin làm giảm cholesterol và lipoprotein huyết tương bằng cách chép men khử HMG-CoA reductase và quá trình tổng hợp cholesterol ở gan và bằng cách làm tăng số lượng các thụ thể LDL tại gan trên bề mặt để làm tăng quá trình thu hồi và chuyển hóa LDL.

Atorvastatin làm giảm quá trình sản xuất LDL và số lượng các tiểu phân LDL. Atorvastatin làm tăng mạnh và duy trì hoạt tính các thụ thể LDL kèm theo các thay đổi có lợi về chất lượng của các tiểu phân LDL lưu thông. Atorvastatin có hiệu quả trọng việc giảm LDL ở các bệnh nhân có tăng cholesterol máu có tính già đình đồng hợp tử, nhóm đối tượng thường không đáp ứng với các thuốc điều trị lipid.

Atorvastatin và một số chất chuyển hóa của nó có hoạt tính được lý ở người. Vị trí tác dụng chủ yếu của atorvastatin là ở gan, đây là nơi chủ yếu tổng hợp cholesterol và đào thải LDL-C. Hiệu quả giảm LDL-C tương quan chặt chẽ với liều thuốc sử dụng hơn là với nồng độ thuốc trong tuần hoàn. Cần dựa trên đáp ứng điều trị để cụ thể hóa liều dùng cho từng bệnh nhân (xem phần 4.2 Liều dùng và cách dùng).

Trong một nghiên cứu mang tính chất từ thiện trên các bệnh nhân bị tăng cholesterol máu có tính già đình đồng hợp tử, phần lớn các bệnh nhân đáp ứng với liều 80 mg atorvastatin với mức độ giảm LDL-C lớn hơn 15% (18%-45%).

Trong một nghiên cứu đánh giá đáp ứng theo liều, atorvastatin (10 mg-80 mg) làm giảm cholesterol toàn phần (30%-46%), LDL-C (41%-61%), apo B (34%-50%) và TG (14%-33%). Các kết quả này duy trì ổn định ở các bệnh nhân có tăng cholesterol máu có tính già đình và hợp tử, các thể tăng cholesterol máu không có tính già đình và tăng lipid máu non hợp, gồm cả các bệnh nhân dài tháo

đường không phụ thuộc insulin. Ở các bệnh nhân bị tăng triglycerid máu đơn độc, atorvastatin làm giảm cholesterol toàn phần, LDL-C, Apo B, TG và cholesterol không phải HDL-C và làm tăng HDL-C. Các bệnh nhân có rối loạn betalipoprotein máu, atorvastatin làm giảm cholesterol lipoprotein tỷ trọng trung bình (IDL-C). Ở các bệnh nhân có tăng lipoprotein máu nhóm IIa và IIb theo phân loại của Fredrickson, được thu thập từ 24 nghiên cứu có đối chứng, tỷ lệ tăng HDL-C trung bình tính theo phần trăm so với mức ban đầu đối với atorvastatin (10 mg-80 mg) là 5,1% đến 8,7% theo cách thức không phụ thuộc theo liều. Ngoài ra, khi phân tích các dữ liệu thu được này đã cho thấy có sự giảm tỷ lệ theo liều một cách đáng kể về các tỷ số cholesterol toàn phần/HDL-C và LDL-C/HDL-C lần lượt nằm trong các khoảng từ -29% đến -44% và từ -37% đến -55% một cách tương ứng.

Ảnh hưởng của atorvastatin trên các biến có thiếu máu cục bộ và tỷ lệ tử vong tổng cộng đã được nghiên cứu trong nghiên cứu giám thiểu máu cục bộ có tim bằng cách hạ tích cực cholesterol (MIRACL). Đây là một nghiên cứu đa trung tâm, ngẫu nhiên, mù dối, có kiểm chứng với giả được trên 3086 bệnh nhân có hội chứng mạch vành cấp, đau thắt ngực không ổn định hay nhồi máu cơ tim không có sóng Q. Các bệnh nhân được điều trị bằng chế độ chẩn sóc chuẩn, bao gồm cả chế độ ăn, và hoặc atorvastatin 80 mg mỗi ngày hoặc giả được trong khoảng thời gian trung bình là 16 tuần. Mức LDL-C, cholesterol toàn phần, HDL-C và triglycerid cuối cùng lần lượt là 72 mg/dL, 147 mg/dL, 48 mg/dL và 139 mg/dL ở nhóm sử dụng atorvastatin và lần lượt là 135 mg/dL, 217 mg/dL, 46 mg/dL và 187 mg/dL ở nhóm dùng giả được. Atorvastatin làm giảm đáng kể nguy cơ các biến có thiếu máu cục bộ và tỷ lệ tử vong đến một mức độ như nhau ở tất cả các mức LDL-C ban đầu. Ngoài ra, atorvastatin cũng làm giảm nguy cơ thiếu máu cục bộ và tỷ lệ tử vong đến một mức độ như nhau ở các bệnh nhân có nhồi máu cơ tim không có sóng Q và các bệnh nhân có con đau thắt ngực không ổn định, cũng như ở cả nam và nữ và ở các bệnh nhân ≤ 65 tuổi cũng như ở các bệnh nhân > 65 tuổi.

Phòng ngừa biến chứng tim mạch

Ảnh hưởng của atorvastatin lên bệnh mạch vành và không tử vong được đánh giá trên 10305 bệnh nhân cao huyết áp trong độ tuổi từ 40 đến 80 (trung bình 63 tuổi), trước đây không có nhồi máu cơ tim và có nồng độ C-tot phản phần (TC) < 6,5 mmol/l (251 mg/dL) trong nghiên cứu ASCOT-LLA (Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial Lipid Lowering Arm). Ngoài ra, các bệnh nhân có ít nhất ba trong số các yếu tố nguy cơ tim mạch (CV) dưới đây: nam giới trên 55 tuổi, hút thuốc, bị bệnh dài tháo, tiền sử bệnh mạch vành có mối quan hệ bậc I với bệnh nhân, cholesterol toàn phần:

lipoprotein tỷ trọng cao (HDL) > 6, bệnh mạch ngoại biên, phi đại thắt trai, có bệnh mạch não từ trước, điện tâm đồ (ECG) đặc trưng bất thường, protein niệu/albumin niệu. Trong nghiên cứu có kiểm chứng dài được, mù dối này, bệnh nhân được điều trị bằng các thuốc hạ huyết áp (bệnh nhân không bị bệnh dài tháo) hoặc các thuốc khác (bệnh nhân bị bệnh dài tháo) và không có tiền sử bệnh mạch vành và không có nồng độ TC < 6,5 mmol/l (251 mg/dL) trong nghiên cứu ASCOT-LLA. Nghiên cứu ASCOT-LLA đã dừng lại sớm hơn sau 3,3 năm thay vì 5 năm do tác động của việc điều trị atorvastatin so với giả được vượt quá ngưỡng có ý nghĩa trong đánh giá thời gian chuyền tiếp. Ngoài ra, huyết áp được kiểm soát tốt và tương tự trong những bệnh nhân được chỉ định atorvastatin và giả được. Những thay đổi này tồn tại trong suốt thời gian điều trị.

Atorvastatin làm giảm mức độ của những hiện tượng sau:

Các biến cố	Giảm nguy cơ (%)	Số biến cố (atorvastatin so với giả được)	Giá trị p
Biến cố mạch vành (bệnh mạch vành và vong và nhồi máu cơ tim không tử vong)	36 %	100 so với 154	0,0005
Các biến cố tim mạch bất kỳ và quá trình tái thông mạch	20 %	389 so với 483	0,0008

Các biến cố	Giảm nguy cơ (%)	Số biến cố (atorvastatin so với giả được)	Giá trị p
Các biến cố mạch vành	29 %	178 so với 247	0,0006
Đột quỵ tử vong và không tử vong*	26 %	89 so với 119	0,0332

* Mặc dù ti lệ giảm đột quỵ tử vong và không tử vong không đạt tới mức có ý nghĩa được xác định trước ($p=0,01$), xu hướng khả quan được quan sát thấy với ti lệ giảm nguy cơ tương đối 26%. Tỷ lệ chung và tử vong liên quan tới tim mạch giảm không đáng kể mặc dù quan sát thấy xu hướng khả quan.

Trong nghiên cứu vai trò của Atorvastatin trên dài tháo đường (Collaborative Atorvastatin Diabetes Study-CARDS), vai trò của atorvastatin đối với bệnh tim mạch tử vong và không tử vong được đánh giá trên 2838 bệnh nhân tuổi từ 40-75 bị dài tháo đường typ 2, không có tiền sử bệnh mạch và mức LDL ≤ 4,14 mmol/L (160 mg/dL) và TG ≤ 6,78 mmol/L (600 mg/dL). Thêm vào đó, tất cả những bệnh nhân đã có ít nhất một trong những yếu tố nguy cơ sau: cao huyết áp, đang hút thuốc, bệnh vong mạch, albumin niệu thấp hoặc albumin niệu cao.

Đây là nghiên cứu ngẫu nhiên, mù dối, đa trung tâm có kiểm chứng bằng giả được, trong đó bệnh nhân được chỉ định atorvastatin 10 mg mỗi ngày ($n=1428$) hoặc giả được ($n=1410$) trong thời gian theo dõi trung bình 3,9 năm. Do hiệu quả điều trị của atorvastatin lên tiêu chí chính rõ ràng nên nghiên cứu CARDS kết thúc 2 năm sớm hơn so với dự kiến.

Các tác dụng giảm nguy cơ tương đối và tuyệt đối của atorvastatin được trình bày như dưới đây:

Biến cố	Giảm nguy cơ tương đối (%)	Số biến cố (atorvastatin so với giả được)	Giá trị p
Các biến cố tim mạch chính (nhồi máu cơ tim tử vong và không tử vong, nhồi máu cơ tim im lặng, tử vong do bệnh mạch vành cấp, đau thắt ngực không ổn định, phẫu thuật bắc cầu mạch vành, không mạch vành qua da, tái thông mạch, đột quỵ)	37 %	83 so với 127	0,0010
Nhồi máu cơ tim (Nhồi máu cơ tim tử vong và không tử vong, nhồi máu cơ tim im lặng)	42 %	38 so với 64	0,0070
Đột quỵ (tử vong và không tử vong)	48 %	21 so với 39	0,0163

Không có bằng chứng về sự khác nhau trong điều trị ảnh hưởng bởi giới, tuổi hoặc mức LDL-C.

Giảm nguy cơ tương đối tử vong 27% (82 trường hợp tử vong ở nhóm giả được so với 61 trường hợp tử vong do bệnh mạch vành cấp) được quan sát với giới hạn có ý nghĩa thống kê ($p=0,0592$). Tỷ lệ tổng quát của những tác dụng có hại hoặc nhũng tác dụng có hại nghiêm trọng tương tự giữa các nhóm điều trị.

Virus xơ động mạch

Trong nghiên cứu loại bỏ virus xơ động mạch bằng cách hạ tích cực cholesterol (REVERSAL), tác động của atorvastatin 80 mg và pravastatin 40 mg đối với virus xơ động mạch vành được đánh giá bằng sóng siêu âm nội mạch (IVUS) trong khi chụp X-quang mạch máu trên những bệnh nhân có bệnh mạch vành. Đây là thử nghiệm lâm sàng ngẫu nhiên, mù dối, đa trung tâm, có kiểm soát, 502 bệnh nhân có sóng siêu âm nội mạch ở mức cơ bản tại thời điểm 18 tháng. Trong nhóm dùng atorvastatin ($n=253$), số thay đổi phần trăm trung bình từ mức cơ bản trong vòng thời gian 18 tháng là -0,4% ($p=0,98$) ở nhóm dùng atorvastatin và +2,7% ($p=0,001$) ở nhóm dùng pravastatin ($n=249$). Khi so sánh với pravastatin, hiệu quả tác động của atorvastatin có ý nghĩa thống kê ($p=0,02$).

Ở nhóm dùng atorvastatin, LDL-C giảm xuống mức trung bình 2,04 mmol/L ± 0,8 (78,9 mg/dL ± 30) từ mức cơ bản 3,89 mmol/L ± 0,7 (150 mg/dL ± 28), ở nhóm dùng pravastatin LDL-C giảm xuống mức trung bình 2,85 mmol/L ± 0,7 (110 mg/dL ± 26) từ mức cơ bản 3,89 mmol/L ± 0,7 (150 mg/dL ± 26) ($p<0,0001$). Atorvastatin cũng làm giảm đáng kể C-tot phản phần 34,1% (pravastatin: -18,4%, $p<0,0001$), giảm nồng độ TG trung bình 20% (pravastatin: -6,8%; $p<0,0009$) và giảm apo B trung bình 39,1% (pravastatin: -22,0%; $p<0,0001$). Atorvastatin tăng HDL-C trung bình 2,9% (pravastatin: +5,6%; $p=NS$). Protein phản ứng C (CRP) giảm trung bình 36,4% ở nhóm dùng atorvastatin so với 5,2% ở nhóm dùng pravastatin ($p<0,0001$).

Độ an toàn và dung nạp của hai nhóm điều trị có thể so sánh được.

Đột quỵ tái phát

Trong nghiên cứu phòng ngừa đột quỵ bằng cách hạ tích cực cholesterol (SPARCL), đánh giá hiệu quả của atorvastatin 80 mg mỗi ngày hoặc giả được trên 4731 bệnh nhân bị đột quỵ hoặc tái phát do bệnh mạch vành ở nhánh đầu tiên được quan sát với giới hạn có ý nghĩa thống kê ($p=0,0592$). Tỷ lệ tổng quát

của những tác dụng có hại hoặc nhũng tác dụng có hại nghiêm trọng tương tự giữa các nhóm điều trị.

Phòng ngừa

hoặc 2) LDL-C trước điều trị ≥ 160 mg/dL và tiền căn gia đình có tăng cholesterol máu có tính gia đình hoặc có tiền căn bệnh tim mạch sớm có mối quan hệ bắc một bài hát với bệnh nhân. LDL-C trung bình trước điều trị là 218,6 mg/dL (trong khoảng 138,5 – 385,0 mg/dL) ở nhóm atorvastatin và 230,0 mg/dL (trong khoảng 160,0 – 324,5 mg/dL) ở nhóm giả dược. Liều atorvastatin là 10 mg mỗi ngày trong 4 tuần đầu sau đó tăng lên 20 mg/ngày nếu bệnh nhân mức LDL-C còn trên 130 mg/dL. Trong giai đoạn nghiên cứu mù dối, số bệnh nhân cần phải tăng liều lên 20 mg/ngày sau 4 tuần là 78 người (55,7%). Atorvastatin làm giảm đáng kể cholesterol toàn phần, LDL-C, triglycerid và apo B sau 26 tuần điều trị ở giai đoạn mù dối (xem bảng 5).

Bảng 5. Tác dụng giảm lipid máu của atorvastatin ở trẻ em trai và gái có tăng cholesterol máu có tính gia đình đị hợp từ hoặc tăng cholesterol máu nồng

Nhóm	N	C- toàn phần	LDL-C	HDL-C	Triglyceride	Apolipoprotein
Giả dược	47	-1,5	-0,4	-1,9	1,0	0,7
Atorvastatin	140	-31,4	-39,6	2,8	-12,0	-34,0

C- toàn phần= cholesterol toàn phần; LDL-C= cholesterol lipoprotein tỷ trọng thấp; HDL-C= cholesterol lipoprotein tỷ trọng cao; TG=triglycerid
Mức LDL-C đạt được trung bình là 130,7 mg/dL (trong khoảng 70,0–242,0 mg/dL) ở nhóm điều trị bằng atorvastatin so với mức 228,5 mg/dL (trong khoảng 152,0–385,0 mg/dL) ở nhóm giả dược sau 26 tuần trong giai đoạn nghiên cứu mù dối.

Trong nghiên cứu có kiểm chứng này, không có ảnh hưởng của thuốc trên sự tăng trưởng hoặc sự trưởng thành của giới tính ở trẻ em trai hoặc ảnh hưởng trên thời gian của chu kỳ kinh ở trẻ em gái. Atorvastatin hiện vẫn chưa được nghiên cứu trong các thử nghiệm lâm sàng có kiểm chứng trên bệnh nhân tuổi dậy thì hoặc bệnh nhân dưới 10 tuổi. Tính an toàn và hiệu quả của atorvastatin ở trẻ em 20 mg/ngày chưa được nghiên cứu trong các thử nghiệm có kiểm chứng ở trẻ em. Hiệu quả lâu dài của việc điều trị bằng atorvastatin trên trẻ em nhằm làm giảm xuất độ bệnh và xuất độ tử vong ở tuổi trưởng thành hiện vẫn chưa được thiết lập.

5.2. Đặc tính dược động học

Các đặc tính dược động học và chuyển hóa:

Hấp thu: Atorvastatin được hấp thu nhanh chóng sau khi uống, nồng độ đỉnh trong huyết tương đạt được trong vòng từ 1 đến 2 giờ. Mức độ hấp thu và nồng độ atorvastatin trong huyết tương tăng tỷ lệ với liều dùng của atorvastatin. Các viên nén của atorvastatin có sinh khả dụng bằng 95% đến 99% của dạng dung dịch. Sinh khả dụng tuyệt đối của atorvastatin xấp xỉ là 14% và sinh khả dụng toàn thân cho hoạt tính ức chế men khử HMG-CoA là xấp xỉ 30%. Sinh khả dụng toàn thân thấp là do sự thanh thải ở niêm mạc đường tiêu hóa và/hoặc do sự chuyển hóa lần đầu qua gan trước khi vào tuần hoàn chung. Mặc dù thúc ăn giảm tỷ lệ và mức độ hấp thu của thuốc lần lượt xấp xỉ là 25% và 9% khi được đánh giá theo nồng độ đỉnh trong huyết tương C_{max} , và diện tích dưới đường cong (AUC), nhưng hiệu quả giảm LDL-C là tương tự nhau bất kể là atorvastatin được dùng cùng hay không dùng cùng với thức ăn. Nồng độ atorvastatin trong huyết tương thấp hơn (xấp xỉ 30% đối với C_{max} và AUC) khi dùng thuốc vào buổi tối so với khi dùng vào buổi sáng. Tuy nhiên, hiệu quả giảm LDL-C là như nhau bất kể là dùng thuốc vào thời gian nào trong ngày (xem phần 4.2 Liều dùng và cách dùng).

Phân bố: Thể tích phân bố trung bình của atorvastatin xấp xỉ 381 Lít. Tỷ lệ gắn kết với protein huyết tương của atorvastatin ≥ 98%. Tỷ lệ giữa nồng độ thuốc trong hồng cầu/nồng độ thuốc trong huyết tương là xấp xỉ 0,25; điều này cho thấy sự thâm nhập kém của thuốc vào trong hồng cầu.

Chuyển hóa: Atorvastatin được chuyển hóa chủ yếu thành các dẫn xuất hydroxy hóa tại vị trí ortho và para và các sản phẩm của sự oxy hóa ở vị trí beta. Trên *in vitro*, tác dụng ức chế men khử HMG-CoA của các chất chuyển hóa hydroxy hóa ở vị trí ortho và para là tương đương với tác dụng này của atorvastatin. Xấp xỉ 70% của các hoạt tính ức chế trong tuần hoàn đối với men khử HMG-CoA là do các chất chuyển hóa có hoạt tính. Các nghiên cứu trên *in vitro* gợi ý tầm quan trọng của quá trình chuyển hóa atorvastatin bởi CYP 3A4 phù hợp với nồng độ atorvastatin tăng cao trong huyết tương ở người sau khi dùng đồng thời với erythromycin, một chất ức chế đã biết đối với isozyme này. Các nghiên cứu trên *in vitro* cũng chỉ ra rằng atorvastatin là một chất ức chế yếu đối với CYP 3A4. Dùng đồng thời atorvastatin với terfenadine không làm ảnh hưởng có ý nghĩa lâm sàng nồng độ trong huyết tương của terfenadine, một hợp chất được chuyển hóa chủ yếu bởi CYP 3A4; do đó atorvastatin sẽ không làm thay đổi đáng kể lên các cơ chất của CYP 3A4. (Xem phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác). Ở động vật, chất chuyển hóa hydroxy ở vị trí ortho còn trái qua quá trình glucuronid hóa.

Thải trừ: Atorvastatin và các chất chuyển hóa của nó được đào thải chủ yếu qua mật sau khi được chuyển hóa ở gan và/hoặc ở ngoài gan; tuy nhiên thuốc đường nhuộm có chỉ định tái tuần hoàn ruột gan. Thời gian bán thải trung bình trong huyết tương của atorvastatin ở người là xấp xỉ 14 giờ, nhưng thời gian bán thải của hoạt tính ức chế đối với men khử HMG-CoA là 20–30 giờ do sự góp phần của các chất chuyển hóa có hoạt tính. Dưới 2% của liều dùng atorvastatin được tìm thấy trong nước tiểu sau khi uống.

Các nhóm đối tượng đặc biệt

Người cao tuổi: Nồng độ atorvastatin trong huyết tương ở các đối tượng cao tuổi (≥ 65 tuổi) không mạnh là cao hơn (xấp xỉ 40% đối với C_{max} và 30% đối với AUC) so với người trẻ tuổi. Nghiên cứu ACCESS nhằm đặc biệt đánh giá các bệnh nhân cao tuổi về việc đạt được mục tiêu của điều trị theo Chương trình quốc gia giáo dục về Cholesterol (NCEP). Nghiên cứu này bao gồm 1087 bệnh nhân < 65 tuổi, 815 bệnh nhân trên 65 tuổi và 185 bệnh nhân trên 75 tuổi. Không quan sát thấy có sự khác biệt nào về độ an toàn, hiệu quả hay tỷ lệ đạt được mục tiêu điều trị lipid giữa nhóm bệnh nhân cao tuổi và nhóm đối tượng tổng quát.

Trẻ em: Các nghiên cứu về dược động học chưa được tiến hành ở các bệnh nhân nhi khoa.

Giới tính: Nồng độ atorvastatin trong huyết tương ở phụ nữ khác (cao hơn xấp xỉ 20% đối với C_{max} và thấp hơn 10% đối với AUC) so với ở nam giới. Tuy nhiên, không có sự khác biệt có ý nghĩa lâm sàng nào về tác động trên lipid giữa nam và nữ.

Suy thận: Bệnh nhân không có ảnh hưởng trên nồng độ trong huyết tương hay tác động trên lipid của atorvastatin. Do đó, không cần thiết phải điều chỉnh liều ở các bệnh nhân suy thận (xem phần 4.2 Liều dùng và cách dùng).

Thảm phân lọc máu: Mặc dù các nghiên cứu còn chưa được tiến hành ở các bệnh nhân có bệnh thận giai đoạn cuối, nhưng không dự đoán là thảm phân lọc máu có thể làm tăng đáng kể độ thanh thải của atorvastatin do thuốc có tỷ lệ gắn kết cao với protein huyết tương.

Suy gan: Nồng độ trong huyết tương của atorvastatin bị tăng đáng kể (xấp xỉ 16 lần đối với C_{max} và 11 lần đối với AUC) ở các bệnh nhân có bệnh gan mãn tính do uống rượu (Childs-Pugh Loại B) (xem phần 4.3 Chống chỉ định).

Tương tác thuốc:Ảnh hưởng của các thuốc được chi định đồng thời trên dược động học của atorvastatin cũng như ảnh hưởng của atorvastatin trên dược động học của các thuốc được chi định đồng thời được tóm tắt ở bảng dưới đây (xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng, và phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác).

Ảnh hưởng của các thuốc chi định đồng thời trên dược động học của atorvastatin

Thuốc được chi định đồng thời và chế độ liều	Atorvastatin		
	Liều (mg)	Thay đổi AUC *	Thay đổi Cmax*
*Cyclosporin 5,2 mg/kg/ngày, liều ổn định	10 mg/ngày* x 28 ngày	↑ 7,7 lần	↑ 9,7 lần
Boceprevir 800 mg x 3 lần/ngày, 7 ngày	40 mg liều đơn	↑ 2,30 lần	↑ 2,66 lần
*Lopinavir 400 mg x 2 lần/ngày/ ritonavir 100 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày	20 mg/ngày x 4 ngày	↑ 5,9 lần	↑ 4,7 lần
*Saquinavir 400 mg x 2 lần/ngày/ Ritonavir 400 mg x 2 lần/ngày, 15 ngày	40 mg/ngày x 4 ngày	↑ 2,9 lần	↑ 3,3 lần
*Clarithromycin 500 mg x 2 lần/ngày, 9 ngày	80 mg/ngày x 8 ngày	↑ 3,4 lần	↑ 4,4 lần
*Darunavir 300 mg x 2 lần/ngày /ritonavir 100 mg x 2 lần/ngày, 9 ngày	10 mg/ngày x 4 ngày	↑ 2,4 lần	↑ 1,3 lần
*Itraconazol 200 mg/ngày, 4 ngày	40 mg liều đơn	↑ 2,3 lần	↑ 0,2 lần
*Fosamprenavir 700 mg x 2 lần/ngày/ ritonavir 100 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày	10 mg/ngày x 4 ngày	↑ 1,5 lần	↑ 1,8 lần
*Fosamprenavir 1400 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày	10 mg/ngày x 4 ngày	↑ 1,3 lần	↑ 3,0 lần
*Nelfinavir 1250 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày	10 mg/ngày x 28 ngày	↑ 0,74 lần	↑ 1,2 lần
*Nước bưởi, 240 mL/ngày *	40 mg, liều đơn	↑ 0,37 lần	↑ 0,16 lần
Diltiazem 240 mg/ngày, 28 ngày	40 mg, liều đơn	↑ 0,51 lần	0 lần
Erythromycin 500 mg x 4 lần/ngày*, 7 ngày	10 mg, liều đơn	↑ 0,33 lần	↑ 0,38 lần
Amlodipin 10 mg, liều đơn	80 mg, liều đơn	↑ 0,15 lần	↓ 0,12 lần
Cimetidin 300 mg x 4 lần/ngày, 24 tuần	10 mg/ngày trong 2 tuần	↓ 0,001 lần	↓ 0,11 lần
Colestipol 10 mg x 2 lần/ngày, 28 tuần	40 mg/ngày trong 28 tuần	Không xác định	↓ 0,26 lần**
Maalox TC® 30 mL/ngày, 17 ngày	10 mg/ngày trong 15 ngày	↓ 0,33 lần	↓ 0,34 lần
Efavirenz 600 mg/ngày, 14 ngày	10 mg trong 3 ngày	↓ 0,41 lần	↓ 0,01 lần
*Rifampin 600 mg/ngày, 7 ngày (dùng phối hợp) †	40 mg liều đơn	↑ 0,30 lần	↑ 1,72 lần
*Rifampin 600 mg/ngày, 5 ngày (liều riêng rẽ) †	40 mg liều đơn	↓ 0,80 lần	↓ 0,40 lần
*Gemfibrozil 600 mg x 2 lần/ngày, 7 ngày	40mg liều đơn	↑ 0,35 lần	↓ 0,004 lần
*Fenofibrat 160 mg/ngày, 7 ngày	40mg liều đơn	↑ 0,03 lần	↑ 0,02 lần

* “Lần” thay đổi = ti lệ thay đổi [(I-B)/B], I = giá trị dược động học trong giai đoạn tương tác, và B = giá trị dược động học trong giai đoạn nền

* Xem phần 4.4 Cảnh báo và thận trọng đặc biệt khi sử dụng và phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác và ý nghĩa lâm sàng.

* Báo cáo thấy ATC tăng (tăng gấp 1,5 lần) và/hoặc C_{max} (tăng tới 0,71 lần) khi uống lượng lớn nước bưởi (\geq 750 mL – 1,2 L/ngày).

** Mẫu đơn được mất 8–16h sau khi uống.

† Do cơ chế trong tác kép của rifampin, khuyến cáo chỉ định đồng thời atorvastatin cùng lúc với rifampin, do khi dùng atorvastatin chậm hơn sau khi sau khi uống rifampin sẽ làm giảm đáng kể nồng độ atorvastatin trong huyết tương.

‡ Liều saquinavir phối hợp với ritonavir trong nghiên cứu này không phải là liều sử dụng trên lâm sàng. Mức tiếp xúc của atorvastatin khi được sử dụng trên lâm sàng có thể sẽ cao hơn so với những gì đã được quan sát trong nghiên cứu này. Vì vậy cần thận trọng khi sử dụng và liều lượng thấp nhất cần thiết nên được sử dụng.

† Liều atorvastatin trong bảng trên chỉ là liều thực nghiệm. Khi sử dụng atorvastatin trên thực tế lâm sàng, vui lòng tham khảo mục 4.2 Liều dùng và cách dùng.

* một lần mỗi ngày

† ba lần mỗi ngày

** bốn lần mỗi ngày

Ảnh hưởng của atorvastatin trên dược động học của các thuốc được chỉ định đồng thời

Atorvastatin	Thuốc được chỉ định đồng thời và chế độ liều dùng	Thay đổi AUC*	Thay đổi Cmax*
Antipyrin, 600 mg liều đơn ^b		↑ 0,03 lần	↓ 0,11 lần
Digoxin 0,25 mg/ngày, 20 ngày ^a		↑ 0,15 lần	↑ 0,20 lần
Thuốc tránh thai đường uống mỗi ngày, 2 tháng – Norethindron 1 mg – Ethynodiol 35 µg		↑ 0,28 lần	↑ 0,23 lần
Fosamprenavir 1400 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày		↑ 0,19 lần	↑ 0,30 lần
Fosamprenavir 700 mg x 2 lần/ngày/ritonavir 100 mg x 2 lần/ngày, 14 ngày		Không đổi	Không đổi

* “Lần” thay đổi = tỷ lệ thay đổi [(I-B)/B], I = giá trị dược động học trong giai đoạn tương tác, và B = giá trị dược động học trong giai đoạn nền

Xem phần 4.5 Tương tác với các thuốc khác và các dạng tương tác khác và ý nghĩa lâm sàng

^a một lần mỗi ngày

^b liều đơn

5.3. Độ liều an toàn tiền lâm sàng

Tính gây ung thư, đột biến, giảm khả năng sinh sản

Atorvastatin không gây ung thư trên chuột công. Liều dùng tối đa cao hơn 63 lần so với liều dùng cao nhất ở người (80 mg/ngày) tính theo mg/kg trọng lượng cơ thể và cao hơn 8 tới 16 lần tính theo giá trị AUC (0–24). Trong một nghiên cứu kéo dài 2 năm trên chuột nhà, ti lệ mắc u tế bào gan ở nam giới và ung thư biểu mô tế bào gan ở nữ giới tăng lên khi dùng liều tối đa, cao hơn 250 lần so với liều dùng cao nhất ở người tính theo mg/kg trọng lượng cơ thể. Lượng thuốc hấp thu vào máu cao hơn 6 đến 11 lần tính theo AUC (0–24).

Tất cả các thuốc có công thức hóa học tương tự trong nhóm này đã gây ra khối u ở cả chuột nhắt và chuột cõi tại các liều cao hơn liều khuyến cáo cao nhất dùng trên lâm sàng từ 12 đến 125 lần tính theo mg/kg trọng lượng cơ thể.

Atorvastatin không cho thấy khả năng gây đột biến hoặc khả năng gây bất thường cấu trúc nhiễm sắc thể trong bốn xét nghiệm *in vitro* có hoặc không có sự kích hoạt trao đổi chất hoặc trong một xét nghiệm *in vivo*. Cả hai xét nghiệm Ames với *Salmonella typhimurium* và *Escherichia coli* và xét nghiệm đột biến gen hypoxanthin-guanin phosphoribosyltransferase (HGPT) *in vitro* trên tế bào phôi của chuột hamster Trung Quốc đều cho kết quả âm tính. Atorvastatin không gây tăng đáng kể các bất thường của nhiễm sắc thể ở xét nghiệm tế bào phôi của chuột hamster Trung Quốc *in vitro* và âm tính trong xét nghiệm vi nhân *in vivo* của chuột nhắt.

Không thấy có tác dụng không mong muốn muôn trên khía nồng độ sinh sản hoặc sự sinh sản ở chuột công đặc dụng liều atorvastatin tối đa 175 mg/kg/ngày hoặc trên chuột công cái dùng liều tối đa 225 mg/kg/ngày. Những liều dùng này cao gấp 100 đến 140 lần liều khuyến cáo đối với người, tính theo mg/kg. Atorvastatin không tác dụng không mong muốn trên tim trung hoặc các thông số dinh dưỡng trên mô bệnh học cơ quan sinh sản ở chó dùng liều 10 mg/kg, 40 mg/kg hoặc 120 mg/kg trong 2 năm.